

senen

senen

PALÍNDROMS

UN CONTE DE MARIA ENRICH

Un dia el Roc anava pel carrer, distret, mirant a terra, i de sobte va trobar una paraula: Senén. Estava escrita amb lletra lligada, molt clara, molt ben feta, com si l'hagués escrita la Palmira, la seva senyoreta.

Oh! Quina paraula tan bonica! No l'havia vista mai! —va pensar el Roc. La va arreplegar amb compte i se la va posar a la butxaca dels pantalons. Al principi la paraula va bellugar-se una mica, però de seguida va quedar-se quieta. Senyal que hi està bé, es va dir. I va seguir caminant fins a casa.

Senén, Senén... no sé pas què vol dir aquesta paraula, però bé deu existir si algú l'ha escrita —pensava el Roc—. O potser, aquesta mateixa persona que la va escriure, es va equivocar i per això l'ha llençat? Però, si fos així, bé l'hauria pogut esborrar i no tirar-la a terra, al mig de la vorera...

El Roc no parava de donar-hi voltes.

I com que era un noi inquiet, que li agradava saber coses noves, va fer plans: si la paraula no volia dir res, ell mateix li posaria un significat, com havia fet l'Abel del conte de Pere Calders després del gran invent de la paraula Antaviana (i que, poc s'ho podia pensar l'Abel!, anys després va trobar el seu lloc definitiu en el títol d'una obra de teatre). Si, com també podia passar, Senén ja tenia un significat... llavors, qui sap? Potser algun dia la podria fer servir en un exercici de redacció i, com deia la Palmira, ampliaria el seu vocabulari.

Així que va ser a casa, el Roc se'n va anar disparat a l'ordinador i, quan va tenir davant la pantalla blanca del Google i la caixeta llarga horitzontal amb el palet petit a dins fent pampallugues, hi va escriure Senén, sense oblidar-se de l'accent.

Li van sortir unes 5.800.000 respostes en menys d'un segon, però només en va haver de llegir tres per saber que Senén era un nom de persona, de noi, i que provenia d'un sant oriental a qui van martiritzar en l'època dels romans juntament amb un altre sant, Abdó.

També li va fer gràcia llegir que hi havia un Senén a qui li agradava pescar sardines i un altre, un tal Senén Puig, que se sentia molt orgullós de dur aquest nom i que buscava algú que es digués Abdó.

Ara que ja sabia què volia dir, el Roc es va posar la mà a la butxaca i en va treure la paraula. Com que tenia un significat, i a més es tractava d'un nom propi i molt antic, la volia conservar.

Primer va pensar que l'escriuria en un paper. A la llibreta dels deures? En un raconet del llibre que estava llegint? No, millor obrir-li una carpeta a l'ordinador i posar-la allà. Seria la carpeta de les Paraules Noves.

Però quin desengany que es va endur quan va resultar que la paraula ja no era Senén! La tenia sobre la taula, quieta, ben posada. El Roc se la va mirar amb una ganyota:

-Nenes! —va llegir en veu alta—. Puah! Sempre s'han de posar allà on no les demanen!

Enrabiad, el Roc va donar un cop brusc a la paraula que va lliscar per damunt la taula fins a terra. Nenes no, sisplau! (i és que estava passant per una situació sentimental delicada que li feia odiar les nenes; així, en general). Però, un cop a terra, quina sorpresa! La paraula tornava a ser Senén! El Roc va somriure divertit. Havia descobert el truc. Agenollat i resseguint-la amb el dit d'esquerra a dreta va llegir a poc a poc SENÉN. I, tot seguit, de dreta a esquerra: NENES.

Havia trobat una paraula bifront. I tant que la desaria a la carpeta de l'ordinador! Era una paraula molt interessant!

Com el seu nom, Roc, que també podia llegir-se a l'inrevés.
El Roc estava orgullós de les seves descobertes lingüístiques.

L'endemà, a l'escola, l'Anna el va veure diferent, una mica més distant, més superior:

—De què vas, tio?

Ja està! Ja la tenia allà, posant-se en les seves coses! Uf! L'Anna, quina nena tan pesada! Se la topava a tot arreu! Era alegre, atrevida i molt maca. L'Anna molava, això sí; per això tots els nens li anaven al darrere. I què? Ell passava d'aquestes històries de perseguir nenes! Tenia coses més importants al cap! Tot això, el Roc s'ho repetia cada vegada que tenia l'Anna a prop.

Després de fer-se pregar tot el que va poder, li va explicar les experiències lingüístiques del dia anterior i, amb la seguretat que es té després d'arribar a una descoberta important, va concloure:

—El meu nom és un bifront.

—Bifront? —va repetir ella amb un to burleta que el Roc odiava—. Ja! El meu és capicua! Molt millor! Es pot llegir del dret i de l'inrevés sense cap canvi. És un nom reversible! És molt més potent!

—I el meu també! —va dir el Pep que, en sentir la veu cridanera de l'Anna, s'havia afegit a la conversa—. I, a més, amb el meu nom es pot fer un palíndrom.

—Un quèèè? —va exclamar l'Anna, mentre el Roc observava gelós com s'interessava exageradament pels comentaris del seu amic.

—Un palíndrom: és a dir un grup de paraules que es poden llegir del dret i a l'inrevés, sense variar gens ni mica —va escriure: UN PEP NU i va exclamar—: Això és un palíndrom!

—Caram!

—Si amb els noms capicua és pot fer un palíndrom, amb un bifront també se'n deuen poder fer.

El Roc va dir això pensant en la paraula que havia trobat al carrer. Tenia possibilitats, n'estava convençut. La veu burleta de l'Anna va trencar els seus pensaments:

—Eh! Mireu! ROC TOT COR!

S'ho havia escrit al seu braç, com un tatuatge.

El Roc va sentir l'escalfor rosada que li encenia la cara. Que burra, l'Anna! Com s'atrevia a dir coses tan íntimes? Li volia clavar una mirada de ràbia, una fletxa que la ferís al fons de l'ànima, però en topar-se amb els ulls riallers de la seva companya, tot ell es va desfer i no la va saber odiar més. ROC TOT COR. M'agrada aquest palíndrom, va pensar, tot i que el que més li agradava és que l'Anna el duqués escrit al braç. El Roc va sospirar, content per dintre, indiferent per fora, i el cap li va tornar a la seva paraula SENÉN / NENES. No en podrien fer un palíndrom també? Al Pep, li va semblar un tema interessant, i van començar la recerca. L'Anna, s'hi va tornar a posar:

—SENÉN I NENES?

—No, no... —va contestar el Pep; i el Roc, amb els ulls clavats als braços de l'Anna, no va sentir cap punxadeta de gelosia—. És massa simple. Podem buscar més... Senén i les nenes, Senén i unes nenes, Senén té nenes...

No l'acabaven de trobar, però s'ho passaven bé. No haurien dit mai que el joc amb les paraules pogués ser tan emocionant. Al cap d'una estona, el Pep va escriure: SENÉN TÉ SET.

—A l'inrevés és: TÊ SET NENES...

—Doncs ja el tenim! —va cridar l'Anna—. SENÉN TÉ SET NENES! Ja hem trobat el palíndrom!

El Roc es va endur el palíndrom a casa seva. Li agradava, però hi havia una cosa que li recava: les nenes sempre havien de ser les protagonistes de tot! Buf! Per què no hi podien aparèixer nens també? No havia de ser tan difícil, al cap i a la fi, NEN era un capicua.

Abans d'anar a dormir, el Roc es va passar una bona estona davant el full de paper amb el palíndrom de Senén i les nenes. Era bo, sí, ho reconeixia, però ell volia més... sabia que podia millorar-lo.

Va començar a investigar: Senén té nens, Senén té nen i nenes, Senén té...

Va omplir tres pàgines senceres i res, el palíndrom no apareixia. No trobava la manera de fer-hi intervenir els nens.

Era tard, i la son començava a envair-lo: els braços primer, pujava coll amunt fins arribar al cap i alentir-li el cervell. El Roc notava que els ulls se li tancaven, però ell insistia: Senén i els nens, Senén també vol tenir nens, A Senén li agradaria tenir molts nens i nenes...

La son l'anava dominant i el Roc ja no podia més. Llavors es va plegar de braços i va recolzar-hi el cap al damunt. Un moment. Només un momentet per suportar aquella son tan pesada i poder pensar millor.

Tot de sobte, les nenes de Senén van sortir del palíndrom i van emparrar-se fins al clatell del Roc. Saltaven i botaven. De fet protestaven: què hi feien, set nenes soles en un palíndrom? Set germanes, sense mare i amb un pare que no veien mai? S'avorrien! Estaven indignades per la situació injusta que els havia tocat viure! Volien companyia! Volien gresca!

El Roc va sentir unes pessigolletes al clatell. Instintivament s'hi va passar la mà i llavors va notar que unes bestioletes se li agafaven als dits i els hi estrenyien fort. Era una sensació estranya. Les nenes de Senén estaven disposades a no deixar els dits del Roc fins que no completés el palíndrom.

El Roc va tornar a mirar el full de proves. I, com si els dits de la mà se li moguessin sols, va escriure: Senén té set nens i set nenes. El va llegir a l'inrevés: Senén té sis nent e set nenes. Allò semblava català antic! Però estava en el bon camí: un parell de petits canvis i l'havia trobat.

El va escriure amb lletres majúscules, ben grans:

SENÉN TE SIS NENS I SET NENES

El va llegir satisfet. Una, dues, tres vegades. Del dret i a l'inrevés. Estava molt bé! Tot i que continuaven guanyant les nenes, el desequilibri era mínim i, per tant, fàcilment acceptable: set a sis.

Va mirar el rellotge i es va adonar que era molt tard. A la casa hi havia un silenci espès, de nit absoluta. Devia fer molta estona que tothom dormia. Es va aixecar i es va posar el pijama. Li havia desaparegut aquell pessigolleig als dits i es tornava a sentir normal, com sempre, però molt cansat. Es va estirar al llit, va apagar el llum i es va adormir a l'acte. Felç.¹

---

1. El palíndrom SENEN TE SIS NENS I SET NENES s'atribueix a Carles Mani Berneda (1898-1980).

MARIA ENRICH MURT (Igalada, 1957). Llicenciada en filologia catalana per la UAB, és membre del consell de redacció de la *Revista d'Igalada* i autora de literatura infantil i juvenil. La seva darrera novel·la publicada és *L'Anna i la Berta, com una tassa de llet amb cacau* (2010). Ha estat també regidora de Cultura i Festes d'Igalada (2007-2011).